

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Касьяненко Бориса Павловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин першої, другої статті 303, статті 309 Кримінального процесуального кодексу України

Київ
9 вересня 2025 року
№ 134-3(II)/2025

Справа № 3-54/2025(109/25)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у такому складі:

Городовенко Віктор Валентинович – головуючий,
Первомайський Олег Олексійович,
Різник Сергій Васильович – доповідач,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Касьяненко Бориса Павловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин першої, другої статті 303, статті 309 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Різника С.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Касьяненко Б.П. як суб'єкт права на конституційну скаргу звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/109 від 7 квітня 2025 року) визнати такими, що не відповідають Конституції України

(є неконституційними), частини першу, другу статті 303, статтю 309 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Частиною першою статті 303 Кодексу визначено перелік рішень, дій чи бездіяльності слідчого, дізнавача або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового провадження. Згідно з частиною другою статті 303 Кодексу „скарги на інші рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора не розглядаються під час досудового розслідування і можуть бути предметом розгляду під час підготовчого провадження у суді згідно з правилами статей 314–316 цього Кодексу“.

Частинами першою, другою статті 309 Кодексу визначено перелік ухвал слідчого судді, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку під час досудового розслідування. Згідно з частиною третьою статті 309 Кодексу „інші ухвали слідчого судді оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді“.

Касьяненко Б.П. вважає, що оспорювані приписи Кодексу не відповідають статті 3, частинам першій, п'ятій статті 55, частині другій статті 124, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України.

Обґрунтовуючи твердження щодо неконституційності оспорюваних приписів Кодексу, суб'єкт права на конституційну скаргу посилається на приписи Конституції України, рішення Конституційного Суду України, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, рішення Європейського суду з прав людини, приписи Кодексу, Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII, постанову пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ „Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення“ від 17 жовтня 2014 року № 11, практику Верховного Суду, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає таке.

2.1. Касьяненко Б.П. подав скаргу слідчому судді, у якій просив скасувати відповідь прокурора Офісу Генерального прокурора, а саме лист від 21 грудня 2023 року, згідно з яким скаргу Касьяненка Б.П. від 15 грудня 2023 року на неналежне здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні скеровано на розгляд до Вінницької обласної прокуратури, а також зобов'язати прокурора розглянути цю скаргу.

2.2. Слідчий суддя Печерського районного суду міста Києва ухвалою від 11 квітня 2024 року залишив скаргу Касьяненка Б.П. без задоволення, зазначивши, що досудове розслідування у кримінальному провадженні здійснюють слідчі четвертого слідчого відділу (з дислокацією в місті Вінниці) Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого в місті Хмельницькому, за процесуального керівництва Вінницької обласної прокуратури і що Касьяненко Б.П. не оскаржує прокурору вищого рівня недотримання розумних строків.

Не погодившись з ухвалою слідчого судді, Касьяненко Б.П. оскаржив її в апеляційному порядку.

2.3. Київський апеляційний суд ухвалою від 5 червня 2024 року відмовив у відкритті провадження за апеляційною скаргою Касьяненка Б.П. на ухвалу слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 11 квітня 2024 року на підставі частини четвертої статті 399 Кодексу, оскільки „апеляційна скарга подана на судові рішення, яке не підлягає оскарженню в апеляційному порядку“.

Не погодившись з ухвалою суду апеляційної інстанції, Касьяненко Б.П. оскаржив її в касаційному порядку.

2.4. Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного кримінального суду постановою від 17 грудня 2024 року ухвалу Київського апеляційного суду від 5 червня 2024 року залишив без змін, а касаційну скаргу Касьяненка Б.П. – без задоволення, мотивуючи це тим, що „суддя апеляційного суду, дотримуючись вимог ч. 3 ст. 307, ст. 309, ч. 4 ст. 399 КПК, правильно встановив, що оскаржувана ухвала слідчого судді не підлягає оскарженню в апеляційному порядку, та обґрунтовано відмовив у відкритті апеляційного провадження за скаргою Касьяненка Б.П., належним чином умотивувавши своє рішення“.

3. Розв’язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Згідно зі статтею 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі приписи), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої).

Касьяненко Б.П. у конституційній скарзі висловив клопотання про поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги, зазначивши, зокрема, що пропущений він не з його вини, а розгляд справи потрібний із мотивів суспільного інтересу.

3.2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що Касьяненко Б.П. 17 березня 2025 року вперше звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) частини першу, другу статті 303, статтю 309 Кодексу.

Через недотримання вимог Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційну скаргу повернуто Касьяненку Б.П. на підставі частини третьої статті 57 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Касьяненко Б.П., усунувши недоліки, 7 квітня 2025 року звернувся до Конституційного Суду України з конституційною скаргою, висловивши клопотання про поновлення пропущеного строку на її подання.

3.3. Розв'язуючи питання щодо можливості поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

З огляду на те, що Касьяненко Б.П. вперше звернувся до Конституційного Суду України з конституційною скаргою в межах тримісячного строку, без надмірних зволікань усунув недоліки та надіслав конституційну скаргу, яка за формою відповідала вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає, що строк звернення з конституційною скаргою підлягає поновленню.

3.4. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Касьяненко Б.П., стверджуючи про невідповідність частин першої, другої статті 303, статті 309 Кодексу статті 3, частинам першій, п'ятій статті 55, частині другій статті 124, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України, не вказав, як застосування оспорюваних приписів Кодексу порушило його конституційне право на судовий захист, натомість обмежився цитуванням

приписів Конституції України й Кодексу та висловив незгоду із судовими рішеннями у своїй справі, а також із бездіяльністю прокурора щодо нескасування постанови про закриття кримінального провадження, у якому він має статус потерпілого.

Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що: особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (його окремі приписи), який був застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право [Ухвала Першого сенату Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(І)/2018, ухвали Другого сенату Конституційного Суду України від 3 червня 2020 року № 10-уп(ІІ)/2020, від 10 травня 2023 року № 35-у(ІІ)/2023]; цитування Конституції України, наведення змісту законів без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних норм закону України не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року № 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018); незгода з судовим рішенням у конкретній справі не є підставою для перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів) [ухвали Другого сенату Конституційного Суду України від 24 червня 2019 року № 40-у(ІІ)/2019, від 23 лютого 2022 року № 5-у(ІІ)/2022].

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не обґрунтував тверджень щодо неконституційності частин першої, другої статті 303, статті 309 Кодексу, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

3.5. Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України, вирішуючи питання, порушене в клопотанні Касьяненка Б.П. щодо розгляду конституційної скарги з мотивів суспільного інтересу, зазначає таке.

Згідно з частиною другою статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, як виняток, конституційна скарга може бути прийнята поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо Конституційний Суд України визнає її розгляд потрібним із мотивів суспільного інтересу.

Невідповідність конституційної скарги іншим вимогам, установленим Законом України „Про Конституційний Суд України“, виключає можливість розгляду Конституційним Судом України конституційної скарги з мотивів суспільного інтересу. Оскільки Касьяненко Б.П., звертаючись до Конституційного Суду України, не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 цього закону, то підстав для розгляду його конституційної скарги з мотивів суспільного інтересу немає.

3.6. Отже, конституційна скарга Касьяненка Б.П. не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Касьяненка Бориса Павловича щодо відповідності

Конституції України (конституційності) частин першої, другої статті 303, статті 309 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**